

Familjehems

nytt

Nr 1 2018 Årgång 35

Tema

Barns behov och rättigheter

Familjevårdens Centralorganisation för
familjehem, jourhem och kontaktfamiljer

Nr 1 2018 Årgång 35

Familjevårdens Centralorganisation är en ideell organisation som vänder sig till alla som arbetar med barn, ungdomar och vuxna, vilka omfattas av insatser från socialtjänsten.

Kansli

FaCO c/o Barbro Bengtsson
Kvarnåsvägen 17
691 91 Karlskoga
Tel: 0586 – 556 13
E-post: mejla@faco.nu
Hemsida: www.faco.nu
Pg: 98 58 18-4

Medlemsskap i FaCO 425:-
Prenumerationer 400:-

Medlemstelefon Åsa Gustafsson
076 – 06 91 706

Redaktion Josefine Bengtsson

Annonser Josefin Bengtsson
mejla@faco.nu

Annonsspriser

1/1 sida 6 800:- 1/2 sida 3 800:-
1/4 sida 2 400:- 1/8 sida 1 500:-
För mer information, se hemsidan.

Redaktionens policy

Vi vill verka för en debatt kring samhällsvården av barn och för en öppen dialog mellan dem som jobbar med det. Artikelförfattares åsikter och synpunkter delas inte alltid av FaCO. Ändringar och omskrivningar av texter görs ibland för att inte röja barns identitet. Vi förbehåller oss rätten att vid behov förkorta och redigera texter. Publicerade artiklar och berättelser kan även komma att publiceras på hemsidan. Personer på bilder har ingen anknytning till artiklarna, om det inte särskilt anges.

Nästa utgivning

Tidningen utkommer med 4 nr. per år
Nr. 2/2018 utkommer i juni.
manusstopp 1 maj.

Omslagsbild 123 RF Stock Photo
Ansvarig utgivare Lillsan Ljung
Tryck & layout Bok & Tryck AB
ISSN 2002-0694

Insidan

FaCO:s styrelseledamot Pia Granlund tycker till;

Efter många år som familjehem och även som familjehemssekreterare/ konsulent så sticker jag ut hakan i frågan om familjehemsutredningar och att man inte kan förlita sig på den när man ska matcha ett barn mot ett familjehem. Under de åren jag arbetat på insidan av socialtjänsten med utredningar av familjehem så måste jag ställa frågan, vad hjälper en utredning?

Jag har utrett många blivande familjehem genom åren. Själv blivit utredd som familjehem många, många gånger. Utredningarna kan se mycket bra ut, det blivande familjehemmet får fina referenser och de har gått grundutbildning. Det blir placering och första veckorna ser allting bra ut, men inom de närmaste månaderna ”kraschar” placeringen ändå.

Jag vill påstå att hur noga vi än är när vi utreder så handlar det mer om matchning mellan barn och familjehem, vilket stöd familjehemmet, barnet och de biologiska föräldrarna kan få från socialtjänsten och andra aktörer.

Man fokuserar för mycket på barnets problem/behov istället för familjehemmets erfarenhet och kompetens (SKL:s rekommendationer för ersättningen till familjehemmen är uppbyggd på barnets svårigheter och inte på familjehemmets kompetens.) Jag kan t ex placera ett barn med ADHD i ett familjehem där familjehemmet går under efter ett litet tag i brist på erfarenhet, rätt stöd osv. Samma barn i ett annat familjehem kan vara hur ”enkel” som helst.

Vad behövs då för att få till bra placeringar?

För det första måste Socialtjänsten informera familjehemmet om allting de vet kring barnet, och inte ”gömma” sig bakom sekretessen. Familjehemmen behöver också stöd kring umgängen för att kunna utföra sitt uppdrag på bästa sätt. Biologiska föräldrarna ska enligt mig ha uppbackning innan, under och efter umgängen. Barnen behöver också stöttning på samma sätt.

Umgängen ska inte vara i familjehemmet utan på annan plats t ex på familjehemscentraler. Träffar i familjehemmen är ett annat sätt att mötas på och inte för umgängen mellan föräldrar och barn.

Familjehemssekreteraren, barnuppföljaren och föräldrastödet måste försöka bygga relationer. Kan man det så kommer man också kunna se allas styrkor och svagheter på ett annat sätt än via en utredning. Jag anser att stora delar av placeringen vilar på bra relationer med alla inblandade och då kan man också kunna hålla ihop vuxenvärlden gentemot barnet.

För att kunna vara familjehemskonsulent skulle det vara ett krav att ha egen erfarenhet av att vara familjehem. Detta för att kunna ha förståelse och ge familjehemmen rätt stöd. Extern handledning borde också vara en självklarhet vid behov.

Familjehemsutredningar behövs såklart men mer utifrån fakta om familjen och dess sammansättning. Vilken erfarenhet och kompetens har familjen, vilka värdegrunder och regler? OCH utan relation är det svårt att få reda på hur det fungerar i alla de olika familjehemmen. Det är utifrån det matchningen ska ske. Kanske alla familjehem skulle prova på att vara jourhem först så för att känna på vad för slags barn som bäst skulle passa in i familjen?! Rätt familj till rätt barn!

Pia Granlund

Vad händer i FaCO?

I mitten av januari fick vi äntligen besked om hur mycket pengar vi fått från Socialstyrelsen. Detta sena besked gjorde att vi inte hade kunnat planera någon verksamhet de första månaderna, då vår budget bygger på bidraget. Vi fick 250 000:- som gör att vi nu kan planera året, tyvärr då även fortsättningsvis med ideella krafter.

Just nu planeras för fullt inför kongress och rikslägger. Vi deltar i en referensgrupp på Myndigheten för vård och omsorgsanalys i projektet ”systematisk uppföljning av den sociala dygnsvården för barn och unga” och på Socialstyrelsens projekt att skapa ett kunskapsstöd kring umgänge mellan familjehemsplacerade barn och deras anhöriga. Årets bidragsbudget ska revideras, då vi sökte mycket mer pengar än vi fick, och fjolårets bidrag ska redovisas. Vår medlems-

Innehåll *Familjehemsnytt nr 1 2018*

Insidan	2
Vad händer i FaCO	3
Information gällande skatteverket	4
Ökning av psykisk ohälsa	5
Tema: Barns behov och rättigheter	6-11
Barnperspektiv	12
Barnsam	14-15
Referensgruppen ”Framtidens socialtjänst”	16-17
Familjen Svensson	18
En berättelse från verkligheten	19
Representation på SKL	20-21
Insändare	22
Aktiviteter	23

registeransvarige och kassör gör ett stort arbete med att skriva ut årets medlemsavgifter, kassören ska också göra bokslut. Vi aktiva är med andra ord i fullt arbete.

Dags att deklarerera!

Kom ihåg att dra av hela omkostnaden under ”Avdrag – Tjänst”, annars får du efterskatt. Har du missat det tidigare år går det bra att göra en rättelse fem år tillbaka i tiden.

Enligt SKL:s rekommendationer kan kommuner och konsultföretag betala ut ytterligare 130 kronor per månad och familjehem utöver rekommenderad omkostnadsersättning. Kommunen/konsultföretaget ska då betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag på de 130 kronorna enligt Skatteverket. Det beror på att Skatteverket räknar ersättningen som lön.

De 130:-/månad var tänkt som en kompensation för att man inte får dra av de första 5 000:- /år av omkostnaden, utan man får betala skatt på dem. När det nu ska dras skatt på dessa 130:- så kommer dessa pengar inte att räcka som kompensation, vilket kan resultera i runt 500:- i restskatt. Denna summa behöver nu ökas till runt 200:-.

Tänk på att dessa 130:-/månad är en kompensation PER FAMILJEHEM och inte per placering.

FaCO:s kongress 2018 hålls på Uskavigården utanför Nora

Lördagen den 12 maj kl. 14.00.

Passa på tillfället att framföra dina åsikter, förslag och idéer om hur du tycker FaCO ska arbeta. Fika och middag 150:-/pers (det går bra att komma till lunch kl. 12.00 och kostar då 100:- extra eller varför inte stanna och sova över i vandrarhemmet för 100:-/pers). Anmälan senast 26 april med namn, mail, telefonnummer och eventuella måltider samt specialkost och/eller övernattnings till; mejla@faco.nu
Varmt välkommen!

Visste du att:

Kommunerna fick dela på 360 miljoner under 2017

Medel betalas ut för att stärka bemanningen i kommunerna. Stimulansmedlen ska avse den sociala barn- och ungdomsvårdens myndighetsutövande verksamheter och får endast användas för följande ändamål:

- att öka antalet socialsekreterare
- att öka antalet arbetsledare
- att öka antalet administratörer för att frigöra tid för socialsekreterare eller arbetsledare i deras arbete med myndighetsutövning.

Vad är det som gäller? Vad är avdragsgillt?

Under senare tid har diskussionerna gått heta på sociala medier och då framför allt på Facebook och i de grupper som finns där för familjehem. Det som berört och oroat är att Skatteverket har skickat ut information till kommuner och organisationer om att Skatteverket inte kommer att godkänna avdrag på våra omkostnadsersättningar över det som SKL, Sveriges Kommuner och Landsting rekommenderat för år 2017. Det gäller alltså för den deklaration vi ska göra i år, 2018 för inkomster 2017. Detta verkar ha kommit som en överraskning för många kommuner och organisationer fast Skatteverket hävdar att ett brev gått ut till kommuner och organisationer redan tidigt under 2017. Omkostnadsersättningen är indelad i tre delar. 1. En grundkostnad, 2. En tilläggskostnad och 3. Extra individuella omkostnader. Från omkostnadsersättningen ska det dras av för barnbidraget och studiebidraget som kommer direkt till familjen eller ungdomen. Vid Vårdnadsöverflyttning dras även två underhållsbidrag eller barnpensionen av från omkostnadsersättningen som kommunen betalar ut.

Grundkostnaden ska täcka utgifterna för:

- livsmedel
- kläder
- personlig hygien
- fickpengar
- förbrukningsvaror
- möbler
- tv och telefoni
- resor och aktiviteter
- ökad förbrukning av el och vatten
- normalt slitage på möbler

Tilläggskostnader kan vara:

- barnomsorgsavgift eller skolbarnomsorgsavgift
- resor till föräldrar eller andra närstående
- specialmat
- glasögon eller linser
- dyrare fritidsaktiviteter
- semesterresor
- färdtjänst

För dessa tilläggskostnader ska kommunen/organisationen specificera och motivera varför placeringen har behov av tillägget. Det beräkningsunderlaget ska sparas hos uppdragsgivaren för att kunna tas fram om vår deklaration granskas.

Extra individuella omkostnader

Extra individuella omkostnader kan vara inköp av dator, cykel eller annan dyrare utrustning. För att det ska godkännas som avdrag krävs både kvitto på inköpet och ett skriftligt underlag från kommun/organisation.

Om inte kommunen/organisationen kan visa upp beräkningsunderlagen för tilläggskostnader och extra individuella omkostnader vid en ev. skattekontroll läggs summan på vårt arvode och vi får skatta på summan. Enligt ett uttalande av Skatteverket kommer de inte att ifrågasätta avdrag som håller sig inom högsta rekommenderade omkostnadsersättningen om det stämmer med de kontrolluppgifter som kommunen eller organisationen skickat in.

SKL:s rekommenderade omkostnadsersättningar 2017

Ålder 0-12 år Grundkostnad 3 920 kr = 105 % av prisbasbeloppet som är 44 800

Tilläggskostnad 1 680 kr Då blir högsta skattefria omkostnadsersättningen 5 600 kr som är 150% på prisbasbeloppet

Ålder 13 – 19 år Grundkostnad 4 480 kr = 120 % av prisbasbeloppet

Tilläggskostnad 1 867 kr Då blir högsta skattefria omkostnadsersättningen 6 347 kr som är 170 % av prisbasbeloppet

Motsvarande siffror för 2018 är

Ålder 0-12 år Grundkostnad 3 981 kr = 105 % av prisbasbeloppet som är 45 000

Tilläggskostnad 1 707kr Då blir högsta skattefria omkostnadsersättningen 5 688 kr som är 150% på prisbasbeloppet

Ålder 13 – 19 år Grundkostnad 4 550 kr = 120 % av prisbasbeloppet

Tilläggskostnad 1 896 kr Då blir högsta skattefria omkostnadsersättningen 6 446kr som är 170 % av prisbasbeloppet

Mer information finns på Skatteverkets hemsida och man skriver in i sökrutan "omkostnadsersättning familjehem" på den sidan finns också länk till SKL:s hemsida där deras rekommendationer finns.

Kraftig ökning av psykisk ohälsa bland barn och unga vuxna

Psykisk ohälsa hos barn i åldern 10–17 år har ökat med över 100 procent på tio år. För unga vuxna, 18–24 år, är ökningen närmare 70 procent. De alarmerande siffrorna presenterar Socialstyrelsen idag i en ny rapport om utvecklingen av den psykiska ohälsan hos barn och unga, åren 2006–2016.

Totalt handlar det om närmare 190 000 barn och unga vuxna i Sverige som lider av någon form av psykisk ohälsa. Den enskilt största gruppen, drygt 63 000 personer, är unga kvinnor i åldern 18–24 år.

Det är framför allt diagnoser för depressioner och olika ångestsyndrom som bidrar till ökningen av den psykiska ohälsan, och eftersom antalet nya sjukdomsfall ökar och även tenderar att bli mer långvariga kommer ökningen inte att mattas av den närmaste tiden.

”...allt fler från hela ungdomsgruppen som omfattas av den här ökningen...”

– Även om psykisk ohälsa är vanligare bland de som har särskilt svåra psykosociala förhållanden är det allt fler från hela ungdomsgruppen som omfattas av den här ökningen, säger Peter Salmi, utredare på Socialstyrelsen.

Andelen sjuka som får psykofarmaka har inte ökat

I takt med att den psykiska ohälsan ökat har också förskrivningen av olika antidepressiva läkemedel ökat. Andelen som behandlas med läkemedel efter att ha blivit sjuka har dock varit oförändrad de senaste tio åren.

Av de som påbörjar en behandling med psykofarmaka är det ungefär en av fem som fortsätter behandlingen i minst tre år.

– En tidig upptäckt och diagnostisering, där olika former av psykologisk behandling sätts in tidigt skulle eventuellt kunna ersätta läkemedelsbehandling vid psykisk ohälsa, så som rekommenderas i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård vid depression och ångest, säger Peter Salmi.

Allvarliga konsekvenser av tidig psykisk ohälsa

Barn och unga vuxna som tidigt får psykiatriska diagnoser som depression och ångestsyndrom riskerar att bli sjuka under lång tid och då ökar också risken för

självmoordsförsök och självmord. Bland pojkar i åldern 10–17 år med samsjuklighet i depression och ångestsyndrom är självmord 25 gånger vanligare jämfört med pojkar i samma ålder som inte fått någon psykiatrisk diagnos. Insjuknande i tidig ålder påverkar också förmågan att tillgodogöra sig högre studier.

”...en betydligt lägre utbildningsnivå än de som inte varit sjuka...”

– Vi följde upp barn och unga som vårdats för depression och ångestsyndrom 2006. Tio år senare hade de personerna uppnått en betydligt lägre utbildningsnivå än de som inte varit sjuka, säger Peter Salmi.

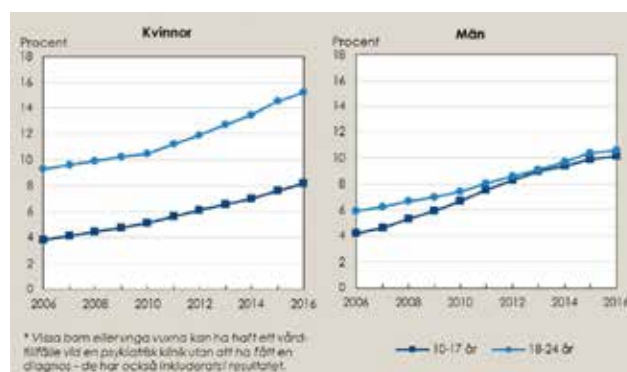
Inga klara orsaker till ökningen

Det finns inga säkra svar på varför den psykiska ohälsan ökar. Det kan delvis ha att göra med en ökad medvetenhet och att fler vågar berätta. Men eftersom hela ungdomsgruppen har drabbats av ökad psykisk ohälsa tror Peter Salmi att ökningen kan ha att göra med ungas livsvillkor.

– Då handlar det om de miljöer där alla barn och unga vistas, som under skolperioden. Men även inträdandet i arbets- och vuxenlivet kan vara en del av förklaringen, säger Peter Salmi.

Psykisk ohälsa bland barn och unga 2006–2016

Kurvorna visar andel barn och unga med minst ett vårdtillfälle inom slutenvård eller specialiserad öppenvård för någon psykiatrisk diagnos eller minst ett uttag av psykofarmaka, där förskrivningar inom primärvården ingår.

Källa: Socialstyrelsen.se

Minnesanteckningar från referensgruppen för utredningen ”Framtidens socialtjänst

Anledningen till utredningen är att nuvarande lag är från 80-talet och den har ändrats 189 gånger sedan dess. Idag den 6/11 var första träffen för referensgrupperna. Det är 40 personer med i referensgruppen och de har delats upp i 5 grupper med 8 i varje. FaCO var med i den första gruppen idag på morgonen. På eftermiddagen skulle grupp två vara där. Jag var med på telefon och det fungerade ganska bra. Ibland var det lite svårt att höra, särskilt när den som pratade var vänd mot duken som de visade bilder på. Vi fick göra en kort presentation och sedan fick vi information om hur upplägget ser ut för dagens träff. Det började med en tillbakablick hur den gamla lagen fungerat och hur framtidens socialtjänst ska utformas.

” De vågor av flyktingar som kommit till Sverige sedan 80-talet ställer också nya och större krav på socialtjänstlagen. ”

Det ska vara en sakkunnig expertgrupp på 24 parlamentariker och förhoppningsvis ska det finnas forskare med. De ska ha ett möte före jul och den parlamentariska gruppen har ledamöter från alla partier i riksdagen. Detta för att det ska finnas en enighet så att förslaget till nya lagen inte blir nedröstat om det blir ny regering efter valet nästa höst. Så ska det vara arbetsgrupper – bollplank som arbetar praktiskt med socialtjänstfrågor. Lagen ska arbetas fram genom nätverk, samråd och dialogmöten. För att säkerställa att socialtjänstlagen kan följas uppmanas kommunerna att samverka med andra kommuner. Ett av målen är att man ska arbeta mer förebyggande. Framtidens socialtjänst ska vila på samma värdegrund som den gamla. Det innebär att det är en ramlag som vilar på tilltro mer än på kontroll. Den gamla lagen har inte fått genomslag på alla områden som var dess intuition. De vågor av flyktingar som kommit till Sverige sedan 80-talet ställer också nya och större krav på socialtjänstlagen. Tvångsvård och försörjningsstöd går utanför översynen och där blir det inga ändringar än så länge.

Efter genomgången av kommittédirektiven fick vi var och en berätta om våra reflektioner och tankar om arbetet med den nya lagen. Vi var 5 st. i gruppen som var från verksamheter som berörs direkt av socialtjänstlagen. Bland annat från stadsmissionen i Stockholm som jobbar mycket med missbrukare som ramlar mellan stolarna.

Missbruksvården är kvar i socialtjänstlagen men borde vara i sjuk - och hälsovårdslagen. Så var det Monika Persson från Karlstad, där hon är socialdirektör. Hon berättade hur socialtjänsten är uppbyggd i Karlstad med bland annat integrerade mottagningar, där man kan träffa flera olika professioner i samma lokaler och det finns ett beroendecentrum. Polisen och sjukvården måste ha samarbete med socialtjänsten och det är viktigt att jobba mer förebyggande, anser Monika.

De andra pratade om problem med gränsdragningen i verksamheten, inte bara mellan kommuner utan också frivilligföreningar och landsting/stat och privata aktörer. Det är mycket verksamhet som behövs men som inte ryms inom socialtjänstlagen. Alla efterlyste ett öppet samarbete mellan olika aktörer både privata och kommunala aktörer. Frivilligorganisationerna och privata aktörer fångar upp de som ramlar mellan stolarna i socialtjänstlagen.

Sedan var det min tur. Började med att det fortfarande finns en syn på familjehemsvården som den var i början av 1900-talet;

- att verksamheten ska vara ett kall och att det inte räknas som behandlingsarbete
- att det uråldriga sättet med barnauktioner numera är att de som tar placeringarna för lägst kostnad för kommunen får placeringarna
- att vi inte har rätt till tjänstepension eller a-kassa
- att vi inte är en homogen grupp, utan att vara familjehem kan se så olika ut. En del kan ha arbete utanför hemmet och andra har det som sin huvudsakliga försörjning. Några är anhörigplaceringar och har bara ett enda uppdrag, den anhörige.

FaCO baserar våra uppgifter på de många samtal till kansliet, medlemstelefonen, läger/träffar, Facebook-grupper för familjehem och att det är därigenom vi får insyn i hur socialtjänsten fungerar i landet. Jag tog upp rättsosäkerheten i små kommuner. Där kanske inte finns någon socialnämnd utan ett utskott under kommunstyrelsen. I det utskottet kan det sitta tre personer och de ska fatta beslut om grannens barn ska omhändertas eller inte. Det kan innebära att det är ens egna barns lekkamrater som flyttas till familjehem. Det krävs stort mod att fatta obekväma beslut i en så liten bruksort. Så tog jag upp att barn i små kommuner på landsbygden inte får samma möjligheter till insatser som i större kommuner. Om ett barn i en lite kommun behöver ett HVB-hem så kan den kostnaden tas från samma konto som en elevassistent. Då får endera skolan en assistent mindre eller

Foto: Ansan Palmberg

barnet som behöver ett HVB-hem får ett vanligt underbetalt familjehem för att assistenten på skolan kan få vara kvar. Skatteunderlaget är väldigt svagt och även om skatteutjämningsbidraget tillkommer räcker det inte för att säkerställa att de lagstadgade verksamheterna kan utföras.

» Placeringar flyttas från oss utan att socialtjänsten informerar oss om anledningen till upprottet. »

Jag tog också upp att vi som har barnet 24/7 i många år inte är en part i mål som gäller barnet. Vi räknas inte med för vi "har ju bara ett uppdrag". Placeringar flyttas från oss utan att socialtjänsten informerar oss om anledningen till upprottet. Om det kommer in en anmälan till socialtjänsten på oss, så tar inte de kontakt med oss, utan vi får bara reda på att vi ska packa barnets saker och det ska hämtas dagen därpå, eller så hämtas bara barnet på skolan och så får man inte ha någon kontakt alls med barnet. Ofta inte ens ett avslutningsamtal.

I Winnerljungs utredning om sammanbrott så säger han att en stor procent familjehemmet säger upp sina placeringarna. Så är det ofta, men det beror inte på familjehemmen utan på att vi inte fått den hjälp, handledning och utbildning vi behöver och att vi inte blir lyssnade på. Vi har ingenstans att vända oss mer än till IVO och det är inte säkert att de utreder våra anmälningar. Jag tog upp exempel med kommuner som utretts i 5 år efter anmälan. Två ggr/år har de granskats och det är fortfarande 10 punkter i 4 lagområden som de får anmärkning på. Jag påpekade också att IVO inte återknyter till de som gjort anmälan för att kolla om det stämmer som kommunen har svarat i utredningen. Man kan få beslutet från IVO.

På slutet tog jag upp att det här låter som att jag är väldigt negativ till tjänstemännen på soc. och att de inte

gör det de ska göra, men att det är systemet som är fel. Socialsekreterare får alldeles för svåra uppdrag och de har inte den kunskap med sig från sin utbildning hur barn med särskilda behov fungerar. Vi begär handledning och då får vi den oftast av socialsekreterare som inte har erfarenheten av den problematik våra barn har. Jag sa också att det är väldigt många familjehem som inte har en egen socialsekreterare och en barnsekreterare för barnet som det ska vara.

Till sist fick vi kortfattat säga vad vi förväntade oss av arbetet i gruppen. Jag sa att jag var orolig och ser det som en tillbakagång om det blir en ramlag som botten i tillit och inte reglerat. Jag tror också att en ramlag som den gamla innebär att det blir socialtjänsten som tolkar lagen och att det kommer att bli många tolkningar som avgörs i rätten och då är vi snart där igen med många tillägg till lagen baserade på domstolsbeslut. Så länge som kommunerna ekonomiskt är ansvariga för ersättningarna till familjehemmen så kommer lagen alltid att tolkas till fördel för kommunerna.

Ordförandet för mötet sammanfattade dagens möte med:

- att vi ska försöka att inte arbeta akut utan lagstiftningen ska vara långsiktig och förebyggande
- att målet är att lagen ska träda i kraft 2020 men det är inte troligt. Det är en alltför stor förändring och man måste fördjupa kunskaperna.
- att djupdyka i några frågor, kartlägga med forskare, samverka med samhället.
- att göra ett delbetänkande som ev. kan vara klart i mars.

Vid nästa träff är det inte säkert att gruppen är densamma som idag utan den kan vara inriktad till vissa områden och med deltagare från de andra fyra grupperna. Inför kommande träffar skulle vi skriva lite om vilka förändringar vi vill ha i lagen.

Barbro Bengtsson

Foto: XXXXXX

SKL, Sveriges kommuner och Landsting

Jag representerade FaCO på ett seminarium anordnat av SKL den 21 november i Stockholm.

Temat var ”Barn och unga som är placerade – hur gör vi det bra?”

Dagen var fullspäckad av spännande föreläsningar och programtiderna hölls på minuten då även dagen sändes live på webben.

Elisabeth Melin från SKL lotsade oss genom dagen och såg till att alla höll sina tider. Det var nog tänkt att det skulle hinnas med en liten frågestund efter varje föreläsning men tyvärr hanns det inte med på alla.

Det togs upp vilka möjliga placeringsformer och stöd som finns runt en placering. Vi fick också höra konkreta exempel. Finns det former som kan vara av intresse för Sverige? Syftet var att inspirera och ge ett vidare stöd i kunskapsutvecklingen.

Dagen inleddes av Steven Lucas, överläkare på Barn-

hälsovården, Akademiska sjukhuset. Han presenterade ”Hälsofam- placerade barns hälsa”. Han berättade bland annat att Uppsala län med sina kommuner gör en mycket noggrann planering och uppföljning på placerade barns hälsa. Han kallade det en ”social transplantation”. När organ transplanteras så är man mycket noggrann planering och följer upp en lång tid efter transplantationen men när det gäller placerade barns hälsa har det saknats en grundläggande idé. Man har t ex tagit fram en speciell remissmall. Så här ser mallen ut:

http://www.akademiska.se/Global/KB/Akademiska%20barnsjukhuset/Barnskyddsteamet/Beg%C3%A4ran%20socialtj%C3%A4nsten_ers%206.pdf

Efter det pratade Johan Öjeheim, skolkonsulent Jönköping om ”Samverkan för att påverka skyddsfaktorn skolframgång för placerade barn och unga i Jönköping”. Jag tyckte det påminde mycket om SIP-möten (samordnad individuell plan).

Före lunch hann vi också med ”Mockingbird model”, Ann-Marie Stokes fosterling team manager, Sara Adams social worker, Leeds England. Ett inspirerande exempel som är ett alternativt sätt att organisera stöd till familje-

Anne-Marie Stokes och Sara Adams

Johan Öjeheim

Steven Lucas

hem och placerade barn. Syftet med MFM är att öka placeringens stabilitet och att främja ett aktivt skydd av barn, att stärka relationen med den biologiska familjen och syskon samt återförening.

Ni som vill läsa mer om det kan göra det på nätet:
<https://www.thefosteringnetwork.org.uk/policy-practice/projects-and-programmes/mockingbird-programme>

Eftermiddagen startade med att Hanneke Orne Bruce, BYMIF, Norge berättade om "Byomfattande senter for enslige mindreårige flyktninger".

Genom Oslos kommunövergripande verksamhet BYMIF erbjuds ensamkommande minderåriga barn säkra och stabila omsorgslösningar och en positiv integration i skolan och samhället. Här bor alla i mångkulturella familjehem inom verksamheten.

Gruppfamiljehem – fler kulturella familjer på samma ställe. Familjehemmen bodde i kommunens ägda bostäder och barnen togs emot där. Familjehemmen fick jobba max 50 % utanför hemmet men de var tvungna att jobba utanför i syfte att vara goda förebilder för barnen. Om familjehemmet slutar av någon anledning så flyttar familjehemmet och barnet bor kvar.

Sedan var det dags för Tomas Djurfeldt och Senida Adilovic från Trelleborgs kommun att prata under rubriken "Etableringsperspektivet i arbete med unga ensamkommande".

En mycket inspirerande och positiv föreläsning. 100 % av Trelleborgs kommuns ensamkommande går ut i självförsörjning genom arbete eller studier.

Att jobba med uppföljning är inte något unikt i sammanhanget, men att göra det medvetet och systematiskt gör att man gör rätt saker vid rätt tillfälle – att ge varje individ bästa möjliga förutsättningar för att etableras snabbt i samhället.

De identifierar indikatorer och mätpunkter i det dagliga arbetet med ungdomarna. Det blir ett verktyg i utvecklingsarbetet för både medarbetare och ungdomar.

Ungdomarnas drivkraft och förmåga att ta ansvar tas tillvara och är avgörande för hur snabbt etableringen sker. Skattning av ungdomarnas ansvarstagande inom olika områden är en del av det systematiska uppföljningsarbetet.

” ...det blir tydligt för var och en vilka förväntningar och krav som ställs. ”

Skattningen är helt transparent för varje enskild ungdom och det blir tydligt för var och en vilka förväntningar och krav som ställs.

Dagen avslutades med Speedföreläsningar:

- Öka skyddsfaktorer för ensamkommande barn i anknytningsfamiljer – riktade insatser i familjehemmet
- Återförening och/eller umgänge
- Behandling i familj-förslag i LVU utredningen som ny placeringsform
- Behandling i konsulentstödda familjehem-behandlingfamiljer

Pia Granlund

*Du får aldrig blåsa en katt i örat för om du gör det fyra eller fem gånger biter den dig i läpparna. Och då släpper den inte taget på minst en minut.
(Lisa 9 år)*

Kloka ord från Barn! www.alltforforaldrar.se

Foto: Annsan Palmberg

Nästa nummer

Tema: Råd, stöd och annan hjälp för föräldrar

Familjehem kan tycka att kontakten med de biologiska föräldrarna kan vara komplicerad och krävande. Många gånger får familjehemmet vara de som får ta emot alla svåra känslor som de biologiska föräldrarna har obearbetade, utifrån att barnet blivit placerat.

I nästa nummer tar vi upp vilken hjälp och stöd de

biologiska föräldrarna kan få samt belyser familjehemmens syn på kontakten med föräldrarna och det övriga nätverket.

Skriv gärna till mejla@faco.nu och berätta om dina erfarenheter.

Manusstopp 1 maj och tidningen kommer ut i juni

www.faco.nu